

A. 398 / 78 / 2

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXVIII

Nr 2

WARSZAWA 1971

<http://rcin.org.pl>

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXVIII

1971

2

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1971

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Krzysztof Groniowski (sekretarz), Stanisław Herbst, Hanna Jędruszczak (sekretarz), Irena Koberdowa, Witold Kula, Bogusław Leśnodorski (redaktor), Tadeusz Łepkowski, Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Marian H. Serejski, Janusz Tazbir, Stanisław Trawkowski (zastępca redaktora), Marian Wojciechowski, Henryk Zieliński, Mieczysław Żywczyński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10
Nakład 2413+167 egz. Ark. wyd. 26,0, ark. druk. 16,125
Papier druk. sat. kl. V, 65 g. BI
Oddano do składania 30.XII.70 r. Podpisano do druku 13.IV.71 r.
Druk ukończono w kwietniu 1971 r.
Zam. 1106/71 U-91 Cena zł 30,—
Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Анджей Дзюбиньски — Марокканское сахароварение в 1516—1623 гг. . .	269
Богдан Гжелёньски — „Spoils system” Эндрю Джексона	287
Ежи Томашевски — Экономические связи стран, возникших после распада Австро-Венгрии, в межвоенным двадцатилетии	299
Кристина Керстен — Историк создает источники	313

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Польша в зарубежной историографии — Александр Гейштор, Кароль Гурски, Ежи Клочовски, Ирена Кобердова, Зофия Либишовска, Чеслав Мадайчик, Казимеж Ожеховски, Эмануель Ростворовски, Станислав Руссоцки, Станислав Сальмонович, Януш Тазбир, Анджей Вычаньски	331
X и XI тома Польского биографического словаря — Елена Верещицка . .	354

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Мария Богуцка — Последние исследования по вопросу революции в Нидерландах	366
Збигнев Вуйцик — Проблематика всеобщей и зарубежной истории XVI— XVII вв. в польской историографии	370

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Богдан Ляпис — Новый взгляд на ренессанс XII века	399
Станислав Руссоцки — Спор о сущности и генезисе европейского феодализма	404
Анджей Гвиждж — Парламентский клуб Польской крестьянской партии Пяст	413

ХРОНИКА	483
IN MEMORIAM	511
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	520

TABLE DES MATIÈRES

Andrzej Dziubiński — L'industrie sucrière marocaine en 1516—1625	269
Bogdan Grzeloński — Le "Spoils System" d'Andrew Jackson . . .	287
Jerzy Tomaszewski — Liens économiques entre les Etats successeurs durant l'entre-deux-guerres	299
Krystyna Kersten — L'historien, créateur de sources	313

DISCUSSIONS ET POLEMQUES

L'image de la Pologne dans l'historiographie étrangère — Aleksander Gieysztor, Karol Górski, Jerzy Kłoczowski, Irena Koberdowa, Zofia Libiszowska, Czesław Madajczyk, Kazimierz Orzechowski, Emanuel Rostworowski, Stanisław Russocki, Stanisław Salmonowicz, Janusz Tazbir, Andrzej Wyczański	331
Les volumes X et XI du Dictionnaire biographique polonais — Helena Wereszycka	354

REVUE DES RECHERSCHES

Maria Bogucka — Dernières études sur l'époque de la révolution aux Pays-Bas	366
Zbigniew Wójcik — Problèmes d'histoire universelle et étrangère du XVI—XVII ^e s. dans l'historiographie polonaise	370

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

Bohdan Lapis — Nouveau regard sur la Renaissance au XII ^e s. . .	399
Stanisław Russocki — Controverses sur le sens et la genèse de la Féodalité européenne	404
Andrzej Gwiżdż — Le club parlementaire du Parti paysan polonais Piast	413

CHRONIQUE :	483
IN MEMORIAM	511
LETTRES A LA REDACTION	520

SPIS TREŚCI

Andrzej Dziubiński — Cukrownictwo marokańskie w latach 1516—1623	269
Bogdan Grzeloński — „Spoils system” — Andrew Jacksona	287
Jerzy Tomaszewski — Związki gospodarcze państw sukcesyjnych między wojnami światowymi	299
Krystyna Kersten — Historyk — twórcą źródeł	313

DYSKUSJE I POLEMIKI

Obraz Polski w historiografii obcej — Aleksander Gieysztor, Karol Górski, Jerzy Kłoczowski, Irena Koberdowa, Zofia Libiszowska, Czesław Madajczyk, Kazimierz Orzechowski, Emanuel Rostworowski, Stanisław Russocki, Stanisław Salmonowicz, Janusz Tazbir, Andrzej Wyczański	331
Nad tomami X i XI Polskiego Słownika Biograficznego — Helena Wereszycka	354

PRZEGLĄDY BADAŃ

Maria Bogucka — Ostatnie badania nad okresem rewolucji w Niderlandach	366
Zbigniew Wójcik — Problematyka dziejów powszechnych i obcych XVI—XVII wieku w historiografii polskiej	370

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Bohdan Lapis — Nowe spojrzenie na renesans XII wieku	399
Stanisław Russocki — Spory o istotę i genezę feudalizmu europejskiego	404
Andrzej Gwiżdż — Klub Parlamentarny PSL Piast	413

*

A. N. Grobovsky, The "Chosen Council" of Ivan IV; Reinterpretation — Zbigniew Wójcik	416
C. Furtado, La Economia Latinoamericana — Marcin Kula	418
Ukraińsko-Armiiańskie swiazi w XVII wieku — Mirosława Zakrzewska-Dubasowa	420
M. Bogucka, Handel zagraniczny Gdańska w pierwszej połowie XVII wieku — Stanisław Gierszewski	422
J. Byliński, Sejm z roku 1611 — Adam Andrzej Witusik	425
S. Ochman, Sejmy z lat 1615—1616 — Henryk Olszewski	428
B. Krakowski, Oratorstwo polityczne na forum Sejmu Czteroletniego — Jerzy Kowecki	431
Cz. Rajca, Ruch oporu chłopskiego w Królestwie Polskim 1815—1864 — Czesława Ohryzko-Włodarska	434
W. Śladkowski, Kolonizacja niemiecka w południowo-wschodniej części Królestwa Polskiego 1815—1915 — Regina Chomać	438

B. Cygler, Działalność polityczno-społeczna J. Lelewela na emigracji 1831—1861 — Tadeusz Łepkowski	441
J. Wszolek, Prawica Wielkiej Emigracji wobec narodowego ruchu włoskiego — Barbara Konarska	445
J. W. Borejsza, Patriota bez paszportu — Jerzy Zdrada	447
J. W. Borejsza, Sekretarz Adama Mickiewicza — Anna Owsińska	450
Historiografia Polska w dobie pozytywizmu (1865—1900) — Krystyna Śreniowska	452
O. J. Firestone, Industry and Education — Andrzej Kwilecki	454
R. Chomac, Struktura agrarna Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX w. — Zbigniew Stankiewicz	458
V. Borodovcák, Poliaci a slovenský národný zápas v rokoch dualizmu — Jan Reychman	462
A. M. Anfimow, Krupnoje pomieszcziczyje chozajstwo Jewropiejskoj Rossii — Stanisław Dzieciołowski	465
P. W. Żogow, Dyplomacja Niemiec i Austro-Węgrii i pierwaja bałkańska wojna 1912—1913 gg. — Marek Czapliński	467
J. Kozeński, Austria 1918—1968 — Maria Nowak-Kiełbikowa	470
P. Stawecki, Następcy Komendanta — Marian Wojciechowski	473
O. Wormser-Migot, Le système concentrationnaire Nazi (1933—1945) — Jan Przewłocki	476
Dyplomacja współczesnego imperializmu — Justyn Skrzypek	478
R. Feenstra, Repertorium bibliographicum institutorum et sodalitatium iuris historiarum — Monika Senkowska-Gluck	481

KRONIKA

Wielkie Kongresy w Moskwie i Leningradzie — Bogusław Leśnodorski	483
Na marginesie pozjazdowych dyskusji — Maria Bogucka	488
Historia — nauki społeczne — współczesność na Międzynarodowych Kongresach 1970 — Irena Pietrzak-Pawłowska	490
Na kongresowej orbicie — Stanisław Russocki	493
Z prac Komitetu Nauk Historycznych — Maria Bielińska	495
Europa a rozbiory — Halina Winnicka	499
Europa środkowa podczas II wojny światowej — Wiesław Balcerak	501
Sesja naukowa Polsko-Radzieckiej Komisji Historycznej	503
Polsko-włoskie spotkanie historyków	504
Z problemów polskiego i włoskiego Oświecenia i Romantyzmu — Bogusław Leśnodorski	506
IV Symposium Pragense — Roman Heck	509

IN MEMORIAM

Tadeusz Manteuffel (1902—1970) — Aleksander Gieysztor, Stanisław Trawkowski	511
---	-----

LISTY DO REDAKCJI

Na marginesie recenzji Stanisława Płazy — Jarema Maciszewski	520
--	-----

KSIEGARNIE NAUKOWE „DK”

Białystok	—	ul. Lipowa 43
Gdańsk-Wrzeszcz	—	„ Grunwaldzka 111/113
Katowice	—	„ Warszawska 11
Koszalin	—	„ Zwycięstwa 20
Kraków	—	„ Podwale 6
Lublin	—	„ Krak. Przedmieście 18
Łódź	—	„ Piotrkowska 102a
Olsztyn	—	„ Plac Wolności 2/3
Opole	—	„ Rynek 19/20
Poznań	—	„ Armii Czerwonej 69
Szczecin	—	„ Jedności Narodowej 5
Toruń	—	„ Rynek Staromiejski 30
Warszawa	—	„ Krak. Przedmieście 7
Wrocław	—	„ Kuźnicka 42

Cena zł 30,—

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Cena prenumeraty krajowej:

półrocznie — 30.—

rocznie — 120.—

Institucje państwowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły itp. mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach „Ruch”.

Prenumeratory indywidualni mogą opłacać prenumeratę w urzędach pocztowych i u listonoszy, lub dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Towarowa 28 (w terminie do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty).

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO Nr 1-6-100024.

Bieżące i archiwalne numery można nabywać lub zamawiać we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN — Ossolineum — PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

Sprzedaż egzemplarzy numerów zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienia, prowadzi Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28.

Subscription orders can be sent directly to:

Export and Import Enterprise „Ruch”

Warszawa 1

P.O. Box 154

sending remittance of \$ 12,— through the Bank Handlowy — Warszawa, Traugutta 7

Kwart. Hist. R. LXXVIII, z. 2, s. 237—324, kwiecień—czerwiec, Warszawa 1971

Indeks 36412